

CHARLES CHAPLIN: TEMPS MODERNS (EUA, 1936)
Orquestra Simfònica Nacional de Lituània
Carl Davis, director.
XXVII Festival de Músiques de Torroella de Montgrí. Plaça de la Vila. 11 d'agost de 2007

PER JAUME BUSQUÉ I BARCELÓ
FOTO DE PAU GIRALT-MIRACLE

Ara farà trenta anys Chaplin abandonava aquest món i, des de l'altre, feia créixer el mite i la magnitud del personatge i de la seva obra. Mentre ell ens deixava, i el seu missatge de reflexió, carregat de filosofia, d'humor, de tendresa quedava fixat per sempre a la memòria dels qui l'hem conegut, aquí, al 77, reclamàvem l'amnistia total i vivíem una transició política que passava per alt, en un exercici de gran desmemòria, la il·legalitat de la dictadura.

Per a *Temps moderns* no han passat els anys. Ara farà trenta anys, era d'una rabiosa actualitat. És una cinta que totes les generacions han vist dotzenes de vegades i encara avui és transversal: agrada als petits i als grans, s'hi troben reflectits els patrons i els productors, els venuts al capital i aquells que tenen alguna revolució pendent. I per damunt de tot emociona i fa somriure, però sense cap esclat de riallada sorollosa.

Temps moderns té imatges que es retenen a la retina per sempre, igual com cer-

Patrimoni de la Humanitat

tes melodies inesborrables. Només que l'observació i una certa predisposició intel·lectual ens hagi portat a fixar en la nostra memòria algunes fotografies de la història del cinema identificariem fàcilment un Charlot convertit per accident en una peça de màquina o cargolant cargols o encapçalant convençut una manifestació proletària a favor d'unes condicions més dignes per a la classe obrera, mentre les forces de l'ordre, grotesques, reprimeixen amb contundència la protesta i cau a l'asfalt un aturat que deixa tres criatures, que aniran a la protecció oficial.

L'obra té un lligam, un leitmotiv, si es vol excessivament sensible: una de les tres nenes, la més gran, es troba en el camí de Charlot i el fan junts, fins al final seguint la ratlla mitgera d'una carretera recta, camí de l'esperança o de la incertesa. Una altra imatge mitica. Hi ha, per tant, a *Temps moderns* tots aquells identificatius de l'Europa que s'industrialitzava i, fins i

Un moment de l'obra, a la plaça de la Vila.

tot, algun futurible: el gran germà orwell·lià que tot ho veu, que tot ho controla des d'una pantalla, accionada per control remot, que arriba al més profund de les intimitats.

A la plaça de la Vila, l'Orquestra Simfònica Nacional de Lituània interpretava la partitura que Carl Davis, al davant de la formació instrumental, sincronitzava amb la imatge. L'immens història de Davis combina bé amb la grandesa de Chaplin, prolífic i versàtil, guionista de tot allò que volia explicar, actor i director, compositor de les músiques de les seves pel·lícules.

L'obra instrumental reforça l'argument però no pretén superar-lo i és en aquest sentit que el respecte de Carl Davis per Charles Chaplin és absolut. No el supera ni el suplanta però, malgrat això, la peça podria escoltar-se sola, individualitzada, sense el suport de la imatge perquè es tracta, igual com la cinta, de dues expressions de l'art que tenen una acusada personalitat.

La lectura que va fer-ne Carl Davis, de l'obra musical de Chaplin, va sonar intensa, tendra, discreta, posava l'accent en el ritme del discurs cinematogràfic i va aconseguir, en definitiva, que «la partitura per a *Temps Moderns* faci desitjar tornar-la a veure» ■